

TANTÁRGYI TEMATIKA

SZOCIOLÓGIA

2024/2025. I. félév

Tantárgy neve: Szociológia	Tantárgy Neptun-kódja: Nappali tagozat: AJJOE141IÜN2 Tárgyfelelős intézet: Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszék Tantárgyelem: Kötelező
Tárgyfelelős: Dr. Lehotay Veronika, PhD egyetemi docens	
Közreműködő oktató(k): -	
Javasolt félév: 1. félév – őszi	Előfeltétel: -
Óraszám: 2 óra/hét	Számonkérés módja: beszámoló
Kreditpont: 3 kredit	Munkarend: nappali
<p>Tantárgy feladata és célja: A tárgy célja, hogy bemutassa az általános szociológia fejlődésének történetét, módszertanát, legfontosabb képviselőit és elméleteiket. Áttekintjük továbbá a szociológia által hagyományosan vizsgált és kutatott témaköröket a nemzetközi és a hazai szakirodalom feldolgozásával, valamint betekintést kaphatnak a hallgatók a jogszociológia néhány aspektusába is.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> T1, T2, T4 <i>képesség:</i> K1 <i>attitűd:</i> A2 <i>autonómia és felelősség:</i> F1</p>	
<p>Tantárgy tematikus leírása: <i>Előadás: csütörtök 10.00-12.00. A/6. XIX. előadó</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 2024. szeptember 12. Általános tájékoztató, a követelmények megbeszélése. A szociológia fogalma, módszerei, viszonya a jogtudományhoz 2024. szeptember 19. Szociológiatörténet 1. 2024. szeptember 26. Szociológiatörténet 2. 2024. október 3. Rendszerelméletek 2024. október 10. Struktúraelméletek 2024. október 17. Cselekvéselméletek. 2024. október 24. <i>Rektori szünet.</i> 2024. október 31. <i>Dékáni szünet.</i> 2024. november 7. I. Zárthelyi dolgozat (önkéntes) Társadalmi csoportok, személy- és csoportközi viszonyok. 2024. november 14. Kisebbségek, diszkrimináció, hátrányos helyzet, szegénység 2024. november 21. Szocializáció 2024. november 28. Jogszociológia I. II. Zárthelyi dolgozat (önkéntes) 2024. december 5. Jogszociológia II. 2024. december 12. Elővizsga 	
<p>Félévközi számonkérés módja és értékelése: 2 önkéntes zárthelyi dolgozat a tananyag első és második feléből, ami az adott zárthelyi dolgozatig az előadáson elhangzott.</p>	

A beszámoló teljesítésének módja, értékelése:

Teljesítés módja: írásbeli beszámoló háromfokozatú értékeléssel

A sikeres félévközi önkéntes zárthelyi dolgozatok megírása (kiválóan megfelelt vagy megfelelt érdemjegy) esetén *megajánlott jegy* szerezhető. Ennek megszerzéséhez mindkét zárthelyi dolgozat megírása szükséges, a zárthelyi dolgozatok átlaga az aktív órai részvétel beszámításával adja a végleges érdemjegyet.

Aki nem vagy nem megfelelő eredményű zárthelyi dolgozatokat írt, a vizsgaidőszakban *írásban* tudja a beszámolót teljesíteni a megadott vizsgaidőpontokban.

Teljesítés értékelése: a háromfokozatú értékelés az alábbi százalékos megoszlás alapján alakul ki:

Kiválóan megfelelt (5): 75–100 %

Megfelelt (3): 51–74 %

Nem megfelelt (1): 0–50 %

A tananyag feldolgozása során a hallgatók feladata a szociológia jelentős képviselői írásainak feldolgozása, tematikus prezentáció készítése és bemutatása.

Kötelező irodalom:

1. Hidas Viktória – Vinnai Edina: *Bevezetés a szociológiába*. Miskolc: Miskolci Egyetemi Kiadó, 2015.
2. Andorka Rudolf: *Bevezetés a szociológiába*. (Második javított és bővített kiadás) Budapest: Osiris Kiadó, 2006.
3. Giddens, Anthony: *Sociology*. (6th edition) Polity Press, 2009.

Ajánlott irodalom:

1. Fleck Zoltán: *Szociológia jogászoknak*. Budapest: Napvilág Kiadó, 2003.
2. Bencze Mátyás – Vinnai Edina (szerk.): *Jogszociológiai előadások*. Egyetemi jegyzet. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2012.
3. Cotterrell, Roger: *The Sociology of Law. An Introduction*. (2nd ed.) London, Dublin, Edinburgh: Butterworths, 1992.
4. Lehotay Veronika: *A mobbing fogalmi megközelítései és szabályozása az Európai Unióban*. In: Varga Zoltán (szerk.): *Jogi kihívások és válaszok a XXI. században*. 2. 2023.

Hallgatói ügyintézés:

Hodosi Gabriella A/6.épület 222. szoba

Tel: 0646/565-186

e-mail: gabriella.hodosi@uni-miskolc.hu

Miskolc, 2024. szeptember 4.

Jó felkészülést kíván:

Dr. Lehotay Veronika

veronika.lehotay1@uni-miskolc.hu

Szociológia
Önellenőrző és vizsgakérdések
2024/2025. I. félév

1. A szociológia szemlélete, tárgya, emberképe
2. A szociológia módszertana (mikro- és makroszociológia)
3. Karl Marx osztály- és elnyomódás-elmélete
4. Émile Durkheim elmélete (szolidaritás, anómia)
5. Max Weber elmélete (hatalom/uralom, társadalmi cselekvés, megértő szociológia)
6. A funkcionalizmus irányzata (Malinowski, Parsons, Merton)
7. A Frankfurti Iskola
8. AGIL-system
9. Niklas Luhmann rendszerelmélete (rendszer szintek, bináris kód, autopoiesis)
10. A társadalmi struktúra, rétegződés, státusz, a társadalmi osztály és réteg fogalmai
11. A társadalmi struktúrára vonatkozó elméletek (4)
12. A társadalmi egyenlőtlenség, esélyegyenlőtlenség, hátrányos helyzet és depriváció fogalmai
13. A társadalmi egyenlőtlenségek elfogadhatóságára vonatkozó álláspontok (3)
14. Az egyenlőtlenségek és szegénység lehetséges okai
15. A társadalmi mobilitás típusai
16. Társadalmi cselekvéstípusok Weber szerint (4)
17. Társadalmi cselekvéstípusok Habermas szerint (4)
18. Társadalmi cselekvéstípusok Luhmann szerint (3)
19. A szabad akaratra vonatkozó álláspontok (3)
20. A szabad akaratot befolyásoló külső és belső tényezők
21. A társadalmi csoport fajtái (3)
22. A csoportstruktúra leírására vonatkozó elméletek (4)
23. A személyközi kapcsolatokra vonatkozó elméletek (5)
24. A szociális facilitáció és a prezentáció fogalmai
25. Az ítéletalkotás folyamatában megjelenő szabályok és hibák (3-3)
26. A kisebbségek csoportosítása (3)
27. A kategorizáció, sztereotípa és előítélet fogalmai
28. A diszkrimináció fogalma és típusai (3)
29. Az Ebktv. fogalmai diszkrimináció fogalmai, a védett tulajdonságok
30. A szocializáció lehetséges fogalmai
31. A társadalmi tanulás módjai (3)
32. Szocializációs ágensek
33. Jogismeret fogalma
34. Jogi attitűd fogalma és kutatása
35. Jogtudat fogalma

(Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszék)